

ŠENVIŽSKÉ NOVINY

obecný občasník

číslo 1/2016
1. ročník

PRÍHOVOR STAROSTU OBCE

Milí spoluobčania,
dovoľte mi, aby som sa vám prihovoril v prvom čísle nášho občasníka.

Aj touto cestou sa vám chcem poďakovať za dôveru, ktorú ste mi prejavili v komunálnych voľbách. Je to pre mňa výzva a zároveň záväzok. Toto poslanie sa snažím vykonávať v čo najlepšom záujme v prospech našej obce a nás všetkých.

Za posledné roky sa v našej obci odviezol kus poctivej práce, za čo patrí poďakovanie doterajším poslancom obecného zastupiteľstva, mojím predchodcom a všetkým vám.

Dovoľte mi vyjadriť moje pranie, aby sme naďalej pokračovali v budovaní Krásnej Lúky ako modernej obce európskeho typu. Buďme si nápomocní, vážme si tradície a spoločne prosme Pána Boha o dobro v našej obci.

Váš starosta

INFORMÁCIA O ZMENE POSLANCOV V OBECNOM ZASTUPITEĽSTVE

V závere roka 2015 sa poslaneckého mandátu v obecnom zastupiteľstve v Krásnej Lúke vzdala Ing. Marta Matiová. Na uvoľnené poslanecké miesto nastúpil prvý náhradník: Ing. Marcela Bujňáková. Kompletný zoznam poslancov obecného zastupiteľstva:

Ing. Dušan Matija
Ing. Jana Kandráčová
Ing. Ján Štieber
Vladimír Bača
Ing. Jozef Novyzedlák
Peter Kandráč
Ing. Marcela Bujňáková

V záujme zvýšenia informovanosti občanov o aktualitách, udalostiach a riešení problémov v obci Krásna Lúka sa poslanci obecného zastupiteľstva dohodli na vydávaní **obecného občasníka**, ktorý sa vám práve dostáva do rúk.

Budeme sa snažiť prinášať informácie potrebné pre bežný život občanov, novinky z oblasti rozvojových plánov vedenia obce, ale aj rôzne zaujímavosti z obce a regiónu.

OBECNÝ ÚRAD INFORMUJE

Obec Krásna Lúka sa v programovacom období 2014-2022 uchádza o nenávratný finančný príspevok z európskych fondov na realizáciu týchto projektov:

- **Rekonštrukcia miestnych komunikácií II. etapa** (vybudovanie chodníkov smerom na Bretovizi a k Domu smútku)
- **Detské ihrisko** (na mieste pôvodného betónového ihriska)
- **Tržnica** (v budove garáže pri betónovom ihrisku)

V dohľadnom čase sa bude realizovať stavba **Krásna Lúka – kanalizácia**. Obec Krásna Lúka sa dohodla s Východoslovenskou vodárenskou spoločnosťou, a.s. (ďalej len VVS) na prefinancovaní stavby. V rámci projektu sa dobuduje kanalizačný zberač do Šarišských Draviec. Po dostavbe kanalizácie VVS odkúpi jestvujúcu kanalizáciu v obci, zruší sa ČOV v obci a splaškové vody z obce sa budú odvádzať do čistiarne odpadových vôd v obci Torysa.

Obec Krásna Lúka požiadala Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP) o nenávratný príspevok **úpravu Kučmanovského potoka**, ktorý preteká našou obcou. Po zaslaní všetkých potrebných podkladov boli MŽP vyhodnotené jednotlivé projekty v rámci celej SR. Náš projekt skončil pri tomto vyhodnocovaní tesne pod čiarou. Keďže máme všetky podklady ešte platné, budeme sa o dotáciu uchádzať opätovne po vyhlásení nového projektu v rámci MŽP SR.

V rámci projektu zamestnanosti „**Šanca na zamestnanie**“ obecný úrad v súčasnosti zamestnáva 5 našich občanov, ktorí sú evidovaní ako dlhodobo nezamestnaní.

V súčasnej dobe v obci prebiehajú zjednodušené pozemkové úpravy v časti Pod krížom smerom na Bajerovce. Ich výsledkom bude vytvorenie **stavebných pozemkov** na výstavbu rodinných domov prednostne pre našich občanov. Predpokladaný termín ukončenia prác je najneskôr do konca roka 2016. Cena a spôsob pridelenia pozemkov bude predmetom schvaľovania obecným zastupiteľstvom. Preto vyzývame záujemcov o tieto pozemky, aby svoje žiadosti o pridelenie pozemku adresovali na obecný úrad.

V poslednom čase sa v našej obci rozšíril **nezákonný výrub drevín**, čo viedlo až k policajnému vyšetrovaniu. Chceme vyzvať našich občanov, aby boli ohľaduplní voči prírode, ktorá je tu pre nás. Jej znehodnocovaním škodíme samy sebe.

Vzhľadom na nepostačujúce **pokrytie signálom mobilných operátorov** v našej časti regiónu, sa za účelom posilnenia mobilnej siete dali dokopy starostovia obcí: Krásna Lúka, Bajerovce, Poloma, Šarišské Dravce, Šambron, Hromoš, Ďurková a Vislanka. Boli zaslané žiadosti o posilnenie signálu operátorom: O2 s.r.o., Orange Slovensko, a.s., Slovak Telekom, a.s.

Iste ste si všimli, že **cesta**, ktorá vedie **cez obec**, je opäť značne poškodená. Podľa informácie od Správy a údržby ciest PSK, bolo začaté reklamačné konanie so zhotoviteľom.

Niektorí **majitelia psov** nedbajú na vyhlasované upozornenia, aby svojich strážcov, či domácich miláčikov nepúšťali voľne sa pohybovať po obci. Preto bude obecným úradom pripravené Všeobecne záväzné nariadenie o chove a držbe psov, kde budú okrem iného uvedené aj sankcie za jeho porušenie.

Medzi pripravované zámery obce je aj zriadenie "Zberného dvora". V rámci neho by sa vyriešil aj problém zberu oblečenia do **kontajnera na šatstvo**. Chceme tým zabrániť, aby sa po obci pohybovali osoby, ktoré sa zameriavajú na vykrádanie tohto kontajnera.

V obci sa zavádza množstvový zber drobného stavebného odpadu. Na dvore za budovou obecného úradu budú umiestnené kontajnery na drobný stavebný odpad a BIO odpad. Drobný stavebný odpad je podľa novely zákona o odpadoch spoplatnený. Poplatok bol stanovený

obecným zastupiteľstvom na 5 centov/kg. Vzhľadom na komplikácie s vážením odpadu uvažujeme o zavedení poplatku za objem stavebného odpadu napr. za fúrik alebo príviesný vozík. Do **drobného stavebného odpadu patria**: drobné zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc, keramiky, sadrokartónu a pod. Do stavebného odpadu **nepatrí**: stavebný odpad s obsahom nebezpečných látok (azbest, ortuť, PCB) a pod.

Do **BIO odpadu patrí**: tráva, lístie, konáre, burina, piliny a hoblíny. Do BIO odpadu **nepatrí**: kuchynský biologicky rozložiteľný odpad, mäso, kosti, mäsové výrobky, jedlé oleje a pod.

Žiadame občanov, aby dodržiavali tieto pravidlá a vhadzovali do kontajnerov iba ten druh odpadu, na ktorý je určený.

Ďalej plánujeme upraviť tribúnu na ihrisku a prilahlé okolie. V dôsledku toho sa naša príjemná akcia "**Deň obce**" v tomto roku konať nebude. Ale pripravíme pre vás iné, menšie kultúrno-spoločenské podujatia.

Vážení občania našej obce, často sa stretávame s rôznymi podnetmi, ktoré odznejú iba tak na ulici, rozoberáte ich medzi sebou. Akékoľvek pripomienky a nápady adresujte priamo starostovi, poslancom alebo na obecný úrad e-mailom: oukrasnaluka@centrum.sk alebo priamo do kancelárie obecného úradu.

Pozývame občanov aj na **zasadnutia obecného zastupiteľstva**, ktoré sú zásadne verejné. Pozvánka na každé zasadnutie je zverejnená na internetovej stránke obce: www.krasnaluka.sk a taktiež aj na obecnej tabuli pred obecným úradom.

Obraciame sa s **prosbou na rodičov**: blíži sa čas letných prázdnin. Dohliadajte na svoje deti, ako trávia voľný čas, hlavne vo večerných a nočných hodinách. Na svoje dieťa nikto nedá dopustiť, ale všetci sme svedkami neporiadku, ktorý predsa niekto musel urobiť. Otvorme oči a upozorňujme. Iba tak prispejeme k poriadku v našej obci a naučíme deti prijímať zodpovednosť za svoje činy.

ČO JE VZN?

Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) je právna norma vydávaná obcou vo veciach územnej samosprávy a prenesenej štátnej správy, ktorá je všeobecne záväzná pre všetky osoby a subjekty pôsobiace na území danej obce.

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Vývoj počtu obyvateľov obce v roku 2015

Počet narodených detí v roku 2015	8
- z toho dievčatá	5
- z toho chlapci	3
Počet zomrelých v roku 2015	8
- z toho ženy	5
- z toho muži	3
Prihlásení k trvalému pobytu	12
Odhlásení z trvalého pobytu	10
Počet obyvateľov k 31.12.2015	714

Najstarší obyvatelia obce k 31.12.2015

	Meno, adresa	vek
MUŽI	Štefan Osif, Krásna Lúka č. 93	94
	Ján Ištvan, Krásna Lúka č. 31	91
	Andrej Kul'baga, Krásna Lúka č. 113	89
ŽENY	Mária Kul'bagová, Krásna Lúka č. 110	88
	Zuzana Bujňáková, Krásna Lúka č. 130	87
	Veronika Osifová, Krásna Lúka č. 93	86

ODPAD NÁŠ KAŽDODENNÝ

Poznáme to všetci. Ani nevieme ako a smetný kôš sa zaplní znova a znova. Správnu separáciou odpadu (triedením na sklo, plasty/tetrapaky/kovy, papier, komunálny odpad) umožníme ďalšie spracovanie odpadu. Recykláciou sa odpad vracia do užívania. Chráni sa životné prostredie, šetria sa prírodné zdroje. Zároveň sa správna separácia premietne do nižších nákladov obce a nižších poplatkov obyvateľov za odpad. Zber separovaného odpadu vykonávajú na to špecializované spoločnosti pre obec a jej občanov zadarmo. Platí sa len za komunálny odpad. A čím ho bude menej (správnu separáciou), tým menej budeme platiť.

Prosíme teda občanov, aby dodržiavali zásady správneho separovania odpadu:

PAPIER

Medzi papier patrí: noviny, časopisy, letáky, knihy, kartóny, lepenka, zošity, listy

Medzi papier nepatrí: znečistený papier (potravinami, maltou, farbou, zeminou), mastný papier, umelohmotné obaly, stanioly, celofán, hygienické potreby, použité plienky, voskovaný papier, pláta od vajčiek

SKLO

Medzi sklo patrí: fľaše od nápojov, sklenené nádoby, zaváraninové poháre, tabuľové okenné sklo

Medzi sklo nepatrí: porcelán, keramika, drôtené sklo, autosklo, iné bezpečnostné sklá, nepriestrelné sklo, sklobetóny, TV obrazovky, žiarovky, žiarivky, zaváraninové poháre s obsahom zaváranín

PLASTY / TETRAPAKY / KOVOVÉ OBALY

Medzi **plasty** patrí: plastové fľaše od nápojov a rastlinných olejov (označenie na obaloch PET alebo 1), aviváži, čistiacich prostriedkov, šampónov (HDPE), čire a farebné fólie, strečové fólie (LDPE), záhradný nábytok, prepravky, penový polystyrén, plastové koše na odpadky a prádlo, plastové vedierka, misky"

Medzi **kovové** obaly patrí: konzervy od rôznych potravín, plechovky od nápojov (coca-cola, pivo, energetické nápoje), téglíky od paštét, hrnce, vedrá, kovový riad, drobný kovový šrot"

Medzi **TetraPaky** patrí: stlačené tetrapakové obaly od mlieka, smotany, ovocných štiav, džúsov, vína s hliníkovou ako aj plastovou fóliou vo vnútri

Medzi plasty, kovové odpady a tetrapaky nepatrí: znečistený plast (potravinami, zeminou, maltou, zaschnutou farbou alebo inou chemikáliou), plastové obaly z motorových olejov a iných ropných produktov, celofán, obaly z cukrikov, keksov, plastové predmety s obsahom kovových častí, podlahové krytiny, guma.

Zdroj: www.brantnerna.sk

REŠTITÚCIE V BÝVALOM VOJENSKOM OBVODE JAVORINA

Národná rada SR prijala zákon, na základe ktorého vznikol nárok bývalým vlastníkom lesov v Javorine na vrátenie lesov. Občania našej obce vlastnili do roku 1952, kedy došlo ku konfiškácii zo strany štátu, lesné pozemky v katastrálnom území Tichý Potok a Krásna Lúka. Na základe prijatého zákona o reštitúciách týchto lesných pozemkov mohli bývalí vlastníci požiadať o ich vrátenie do 31.12.2004. Uplynutím tohto dátumu zaniklo právo bývalým vlastníkom na vrátenie lesa.

Aj napriek tomu, že už uplynulo mnoho rokov, doteraz nedošlo k úplnému vysporiadaniu reštitúcií. Od 1.1.2011 bol vojenský obvod Javorina zrušený. Následne sa rozhodlo, že z dôvodu nezrovnalostí vo výmerách lesných pozemkov bude nutné zostaviť zjednodušený register na území celého bývalého vojenského obvodu (výmera 31 700 ha). Z tohto dôvodu došlo k zastaveniu vydávania lesných pozemkov. Predpokladaný dátum na vydanie všetkých nárokov reštituentov, ktorí včas požiadali o vrátenie lesa, je koniec roka 2017.

V Tichom Potoku bolo za účelom hospodárenia v lese založené v roku 2010 Lesné a pozemkové družstvo Tichý Potok, ktoré začalo svoju ťažobnú činnosť v roku 2012. Na základe dohody s Vojenskými lesmi a majetkami bola pre družstvo vymeraná plocha 54,56 ha, ktorá patrí už skutočným vlastníkom, vlastníci sú zapísaní na listoch vlastníctva v katastri nehnuteľností. Vlastníkmi tejto plochy sú prevažne Krásnolúčania. Na základe priaznivého hospodárenia družstva bolo vlastníkom lesa v Tichom Potoku každoročne vyplatené nájomné vo výške 50 €/ha. Vlastníci majú možnosť každoročne kúpiť od družstva palivové drevo.

Družstvo vedie predstavenstvo, ktoré má 5 členov, predsedom je Ing. Štefan Duda. Členom predstavenstva družstva je aj zástupca z Krásnej Lúky Ing. Ján Štieber.

Od 1. januára 2016 začalo družstvo hospodáriť aj v lesoch, ktoré boli tichopotočanom vrátené zo Štátnych lesov na výmere 369,67 ha.

Naši občania požiadali tiež o vrátenie lesa v katastri Krásnej Lúky. Výmera krásnolúckeho lesa je 70 ha, o reštitúcie požiadali občania len

na výmere 22 ha, zvyšná výmera, pokiaľ sa nezmení zákon o reštitúciách, zostane vo vlastníctve štátu. Na uvedenú plochu 22 ha majú občania listy vlastníctva, zatiaľ tento les využívajú Vojenské lesy a majetky. Na predstavenstve družstva bolo prejednávané, aby aj táto, hoci malá výmera, bola hospodársky využívaná prostredníctvom družstva v Tichom Potoku.

Na členskej schôdzi, ktorá sa konala začiatkom apríla v kultúrnom dome v Tichom Potoku, bola na základe iniciatívy predsedu družstva v Blažove podpísaná petícia za urýchlené vydanie tých lesov, u ktorých vydávanie bolo pozastavené a tiež na posunutie pôvodného termínu (31.12.2004), aby si nárok na reštitúcie mohli uplatniť aj ďalší občania, pretože inak veľká výmera lesov v bývalom vojenskom obvode JAVORINA zostane navždy vo vlastníctve štátu.

ČO S VYPALOVANÍM TRÁVY A ORGANICKÝM ODPADOM?

Snáď v každej dedine, či meste je najmä v jarných, ale aj jesenných mesiacoch tento neželaný jav. Pálenie konárov, vypaľovanie trávy, zadymovanie príbytkov... akýsi nutný zlozvyk aj napriek pravidelným varovaniam zo strany štátnych orgánov, upozorneniam obecného úradu.

U nás bol každoročný problém vypaľovanie Godušného jarku, až kým sa oheň nerozšíril tak, že pred rokom musel zasahovať dobrovoľný hasičský zbor z Krásnej Lúky. Zostáva veriť, že vypaľovanie trávy u nás zaniklo.

Druhým, nemenej vážnym problémom, je likvidácia organickej hmoty pálením na jar a na jeseň. Lístie, konáre, vňať po zemiakoch, tráva, to všetko sa páli aj napriek tomu, že sa to dá zužitkovať doma - do kompostu.

Medzi nami žije množstvo alergikov, ľudí chorých na dýchacie cesty a zadymovanie dvorov a obydlí týmto našim spoluobčanom len zhoršuje kvalitu ich života.

DEŇ ZEME

Keď zimu vystriedajú jarné lúče slnka, väčšina z nás začína veľké upratovanie. Snažíme sa upratať svoju domácnosť, svoj dvor, svoju

záhradu. Asi mi dáte za pravdu, že toho neporiadku je neúrekom – plasty, papier, kov, sklo ... Snažíme sa upratať svoje životné prostredie.

Takto pôsobíme na životné prostredie a naopak, životné prostredie vplýva na nás. Cítíme sa príjemne, keď je okolo nás čisto a krásne upratané. Našou povinnosťou je udržiavať poriadok aj vo svojom širšom okolí, na každom mieste našej Zeme, kde sa práve nachádzame.

Deň Zeme si pripomíname 22. apríla. Prečítala som si, že vznikol ako reakcia na rozsiahle poškodzovanie životného prostredia. Iniciátorom bol environmentálny aktivista, senátor Spojených štátov z Wisconsinu, Gaylord Nelson. Jeho cieľom je pripomenutie si našej závislosti na cenných daroch poskytovaných Zemou. Máme si uvedomiť, že zemské zdroje nie sú nevyčerpatel'né, preto sa treba venovať otázkam životného prostredia a chrániť jej poklady pre budúce generácie ľudí a ostatných tvorov žijúcich na Zemi.

Otázkam ochrany životného prostredia sa venuje aj encyklika pápeža, ktorá bola zverejnená 18.6.2015. Encyklika pápeža Františka „Laudato sí“ vyšla s podtitulom „O starostlivosti o náš spoločný domov“. Venuje sa téme starostlivosti o životné prostredie z viacerých uhlov pohľadu.

Srdcom encykliky je otázka: Aký typ sveta chceme odovzdať tým, ktorí prídu po nás, deťom, ktoré vyrastajú? Svätý Otec podotýka, že nemožno podceňovať ekologickú výchovu, ktorá sa začína každodennými príkladmi, počnúc šetrením vodou, triedením odpadkov až po zhasínanie zbytočne svietiacich svietidiel.

Na „Deň Zeme“ zamestnanci obce, v spolupráci s našimi žiakmi so ZŠ v Šarišských Dravciach, vysadili 500 kusov stromčekov v časti Medzi hurami. Chceme sa im aj touto cestou poďakovať.

SME TAM, KDE SME ZAČÍNALI

Rok 1981 sa stal rokom, kedy sa v Krásnej Lúke po dlhom čase a s veľkým nadšením začala písať história organizovaného futbalu. Odvtedy sme prešli všelijakými obdobiami, kedy sa striedali dobré aj zlé sezóny a formovali sa tak hráčske ako aj funkcionárske kádre.

Trvalo nám rovných 10 rokov, kým sme postúpili o triedu vyššie, a to zo 4. do 3. triedy. 90-te roky boli rokmi zostupov a postupov. Až rok 1996 bol rokom, kedy sa Krásna Lúka stala stálym a rešpektovaným mužstvom v 2. triede OBFZ Prešov. Dlhodobo sme mútili vodu v hornej polovici tabuľky a budovali si rešpekt u súperov. Nadšenie, radosť z hry a príchod kvalitných hráčov, aj cudzích, ako aj sponzora, prispelo ku kvalite, ktorú sme predstavovali a ktorú sme v roku v r. 2001 pretavili do zatiaľ najväčších úspechov a to postupu do prvej triedy. Tam sa náš futbalový klub udržal tri roky.

Foto: Otvorenie futbalového ihriska v r. 1981

Bolo to obdobie kvality hráčov, funkcionárov, ale aj chcenia, bojovnosti, obetavosti, zdravého sebedovetia a nesmierného nadšenia. Ochota hráčov hrať a dokázať všetkým, že futbalu rozumejú a vedia ho hrať. Plná tribúna bola dôkazom toho, že to vedeli. Potlesk a fandanie nútilo hráčov k tým najlepším výkonom. Kam sa to všetko podelo...?

Odvtedy prešlo ďalších 10 rokov a my kráčame „od desiatich k piatim“. V priebehu 4 rokov sme trikrát vypadli. Ocitli sme sa tam, kde sme začínali. Posledná trieda, posledné miesto v tabuľke, nechota hrať a reprezentovať naše farby.

Je na zamyslenie, že my Šenvižani, sme zabudli na hrdosť a spolupatričnosť, na bojovnosť, ktorá nás zdobila v minulosti. Cudzí hráči sa za naše farby bijú srdnatejšie ako domáci. Posledných 5 rokov je to už len boj aspoň o zachovanie futbalu ako takého. Veď nám už nemá ani dresy kto vyprať. Dokonca už jeden celý rok nemáme predsedu FK.

Nechota hráčov, výhovorky, nedodržiavanie slova, neplnenie sľubov, výsmech tých, čo sa tomu nerozumejú, nás dostali tam, kde sme.

35 rokov bol futbal jedinou organizovanou zložkou v Krásnej Lúke, ktorá dlhodobo reprezentovala našu obec. Ak chceme, aby to tak zostalo aj naďalej, musíme sa vzchopiť a začať nanovo. Nie slovami, ale skutkami... Inak v roku 2016 futbal u nás ZOMRIE. Slovenský futbalový zväz má motto: "Spojme sa pre futbal". Urobme to aj my!

Vďaka patrí tým zopár ešte stále hrajúcim a veriacim futbalistom a funkcionárom, ako aj sponzorom, ktorí nás podporujú a chcú futbal v Krásnej Lúke udržať. Zostáva len dúfať, že sa nám to podarí a situácia v krásnolúckom futbale sa opäť na dobré obráti.

BEŽÍM, TEDA SOM

Rovnako, ako na jar pribúda teplých dní a slnečných lúčov a stále viac počuť v povetří vtáčí štebot a v prírode vidieť motýlie krídla, pribúda v ostatných rokoch v našej obci aktívnych bežcov (rátajme sem aj tých, ktorí praktizujú nordic walking – rýchlu chôdzu s paličkami).

Určite ste ich už stretli, keď ste sa vracali poobede z práce. Alebo keď ste si cez víkend urobili výlet do našej čarokrásnej okolitej prírody. Možno máte bežca priamo u vás doma. A možno si ako mnohí nezainteresovaní kladiete otázku: prečo bežia? Tú otázku vídam v tvárach ľudí, keď vybieham v letné rána do terénu, alebo v mrhnutí bežím cestou do susedných obcí. Možno ju čítať z nechápavého pohľadu či krútenia hlavou.

Bežci však majú tú otázku dávno zodpovedanú. Pre nich je beh už súčasťou nich samých. Už to nie je o nútení sa a hľadani motivácie. Beh samotný sa im stal motiváciou.

Bežať sa dá len tak z pasie, pre radosť z pohybu, pre vlastný dobrý pocit. Bežať sa dá v rámci tréningu, aby ste raz zabehli maratón, aby ste prekonalí samého seba. Rozhodnutie bežať vám však môže doslova zmeniť život.

V dnešnej pretechnizovanej dobe, keď vaše deti a vnúčatá presedia hodiny a hodiny pri počítačoch a mobiloch, je beh (alebo šport všeobecne) jedinou záchranou ich budúceho zdravia.

Svet sa totiž posunul niekam inam oproti časom našich starých mám a pradedov. Manuálna práca sa vytráca. Vo fabrikách nahrádzajú ľudí stroje. A namiesto driny v záhradkách a na poliach my mladší vyrážame nakúpiť zemiaky a zeleninu do supermarketov. Sedavý spôsob života sa odráža v boľavých chrbticiach. Neventilovaný stres a napätie zanechávajú stopy na psychike.

Keď bežíte, iba dýchate. Urobíte si poriadok v hlave i v pocitoch. Zabudnete na hnev. Strasiate z pliec starostí. Vnímate len krásu sveta okolo. A okrem toho posilňujete pľúca a srdce, budujete si kondičku.

Narastajúce množstvo bežcov v našej obci je dobrým signálom, že reflektujeme svet a jeho trendy. Všetkým aktívnym bežcom držím palce, aby im nadšenie vydržalo a verím, že sa počas prichádzajúcej bežeckej sezóny budeme stále viacerí stretávať v bežeckých topánkach na cestách – necestách, zadychčaní, a predsa s úsmevom v tvári.

GOTICKÁ MADONA Z KRÁSNEJ LÚKY

Pred vyše sedemdesiatimi rokmi získali múzejníci zo Slovenského národného múzea v Martine do svojich zbierok jeden mimoriadne vzácny umelecký predmet. Z kostola v Krásnej Lúke si odniesli gotickú sochu Madony s dieťaťom. Sochu tak vzácnu, že poprední slovenskí odborníci ju zaradili medzi vôbec najvýznamnejšie gotické plastiky na Slovensku. A nie je pritom žiadnou náhodou, že toto pozoruhodné dielo pochádza práve z nášho kostola. Krásna Lúka (v 1. písomnej zmienke z roku 1329 v nem. podobe Sonwyz) patrila

v 14. storočí spolu s ďalšími dedinami v okolí do majetku príslušníkov významného šľachtického rodu Berzevici. Práve vďaka nim bol tento región dosídlený nemeckým obyvateľstvom zo Spiša, s cieľom zvýšiť rozsah obrábanej pôdy a zefektívniť hospodársku produkciu.

Ich príchod priniesol aj vyššiu životnú úroveň, vzdelanie, kultúrne povedomie, pokrokové myslenie a v neposlednom rade aj nové právne zvyky a isté privilégia, ktoré značne prispeli k skvalitneniu života tunajšieho obyvateľstva a vzrastu významu samotnej obce.

Rozvoj duchovného života obyvateľov priniesol napríklad aj to, že okolo roku 1360 si veriaci z Krásnej Lúky na čele s richtárom objednali u niektorého z popredných spišských majstrov

výrobu sochy pre svoj chrám. Určite nie náhodou išlo o Madonu s dieťaťom a výsledok ich musel očariť. Majster sochár vytvoril z lipového dreva nádherné stvárnenie Márie v belasom rúchu, s nenapodobiteľným úsmevom, kučierkami, skrývajúcimi sa pod závojom, ktorá v ľavici drží malého usmievať sa Ježiška.

Plastika bola pôvodne povrchovo zlátená a striebrená, čo ešte zvyšovalo jej hodnotu. Znie to až neuveriteľne, keď si predstavíme, že v tomto období sa absolútna väčšina obyvateľov obce živila ťažkou poľnohospodárskou prácou, chovom dobytka, ľudia platili vysoké dane a dávky, robotovali na panskom, podmienky na život boli mimoriadne náročné, úmrtnosť detí

vysoká, nástrahy v podobe požiarov, povodní, morových epidémií či lúpežných zbojníkov pričasté. Napriek tomu a možno práve preto malo náboženstvo a viera v Boha v stredoveku nezastupiteľné miesto.

Šenvižska Madona je svedectvom toho, že spoločenstvo veriacich v Krásnej Lúke sa v zlých časoch utiekalo k Panne Márii. Mariánsky kult bol stvárný v tomto skutočne výnimočnom rezbárskom diele, ktoré zdobilo chrám sv. Martina takmer šesť storočí. Je veľkou škodou, že dnes už ju nemáme možnosť vidieť naživo. Tešiť nás však musí, že Madona z Krásnej Lúky je považovaná za mimoriadne vzácny doklad gotického umenia na Slovensku a nechýba prakticky v žiadnej publikácii, ktoré sa zaoberajú týmto umelecko-historickým obdobím.

A to nie je všetko... Mnohí z nás si ani neuvedomujú, aké vzácne poklady ukrýva náš kostol. Pri jeho pravidelnej návšteve už nedokážeme oceniť, koľko krásneho sa tam nachádza. Spomaľme, zastavme sa na chvíľu a skúsme obdivovať tú nádheru. Veď len na hlavnom oltári máme päť drahocenných sôch - neskorogotické plastiky sv. Martina a apoštolov sv. Jakuba a sv. Jána zo začiatku 16. storočia a plastiky apoštolov sv. Petra a sv. Pavla z 2. polovice 17. storočia. Nehovoriac o ďalšej Madone z konca 15. storočia, umiestnenej v súčasnosti na bočnom oltári, ktorá je tak vzácna a krásna, že by sa ňou pýšilo ktorékoľvek múzeum či galéria na Slovensku.

Máme obrovské šťastie, že v tak malej obci máme v kostole koncentrovaných toľko vzácných umeleckých klenotov. Vnímajme ich, tešme sa im. Sú dokladom vysokej duchovnej a umeleckej úrovne našich predkov.

Z AKTIVÍT A AKTUALÍT ZÁKLADNEJ ŠKOLY S MATERSKOU ŠKOLOU

Enviromentálna výchova v ZŠ s MŠ reagovala na aktuálne potreby a výzvy v oblasti starostlivosti o životné prostredie v obci. Deti s pomocou pedagógov vytvárali **informačné značky** s rôznymi náučnými mottami a ilustráciami. Umiesťovali ich zväčša v okolí ihrísk a iných častiach obce.

Foto: Naši žiaci s vlastnoručne vyrobenými plagátmi

Pracovné aktivity detí boli zamerané na estetickú a praktickú **úpravu školského dvora**. Učitelia spolu so žiakmi, rodičmi a inými dobrovoľníkmi z obce spoločne vysadili šk. dvor liečivými a okrasnými rastlinami. Okolie dotvorili prírodnými materiálmi. Týmto sa chceme poďakovať za spoluprácu všetkým, ktorí sa podieľali na tejto aktivite (Ing. V. Kušnir, D. Kušnirová, J. Ščavnický, M. Janič a rodičia žiakov).

Každoročne sa žiaci našej školy zapájajú do celoslovenskej finančnej zbierky na podporu onkologických pacientov „**Deň narcisov**“. Tento rok sa podarilo vyzbierať 155,50 €.

Foto: zbierka r. 2016

Hviezdoslavov Kubín – súťaž v prednese poézie a prózy si pamätá každý z nás. Tohtoročná okresná súťaž v Sabinove bola pre našu školu zvlášť významná. Škola získala 1. miesto v kategórii poézie vďaka Martinovi Matijovi.

Foto: víťaz Martin Matija (v popredí s diplomom)

Zachovanie tradícií v našej obci škola podporuje tým, že prezentuje **zvyky našich predkov**, prípadne aktuálne aktivity miestnych obyvateľov. Aj tohto roku pred Veľkou nocou žiaci vyrábali rôzne výrobky, ktoré im prezentovali pani Mária Bujňáková (príprava a zdobenie barančeka) a pán Emil Novyzedlák (výroba korbáča). Kraslice a veľkonočný „syrek“ žiakom prezentovali miestne p. učiteľky. Žiaci si mohli vyskúšať jednotlivé pracovné postupy a následne aj ochutnať spoločne pripravené výrobky.

DOBROVOĽNÝ HASIČSKÝ ZBOR

Už od roku 1903 naši predchodcovia, keď veliteľom DHZ v Krásnej Lúke bol p. Berdis, naši predchodcovia pomáhali spoluobčanom v boji proti ohňovému živlu. Túto aktivitu udržiavali naši otcovia po desaťročia až po dnes. V spolupráci s obecným úradom a štátnym príspevkom, máme šancu vychovávať mladých dobrovoľných hasičov, zlepšovať naše služby. Na konci minulého roka sme od MV SR dostali do bezplatného užívania súpravu povodňovej záchranej služby.

„Hasičina“ je záľuba, oddanosť, životná filozofia pomáhať iným v núdzi. Preto v našich radoch uvítame nových členov nášho DHZ.

Foto: hasiči s novým vozíkom záchranej služby

Na čísle spolupracovali: Marcela Bujňáková, Jana Kandráčová, Jozef Kušnir, Ján Štieber, Peter Kandráč, Helena Kormošová, Marko Osif, Mária Bujňáková, Marta Matiová